

Recenzije.

Dr. Rado Kušej: Cerkveno Pravo katoliške cerkve, v Ljubljani 1927, str. XVI + 695. — Ovo drugo preradeno i popunjeno izdanje obuhvata: uvod, 4 knjige i dodatak. Uvod (str. 1.—30.) radi o pojmu Crkve, o pojmu prava uopće i crkvenoga prava napose, o odnošaju crkv. prava naprama drugim znanostima, o pomoćnim znanostima crkv. prava, i konačno o literaturi crkv. prava. Prva knjiga (str. 31.—75.) radi o crkvenoj politici i obuhvata temeljna načela o crkv. ustrojstvu i crkv. hijerarhiji, odnošaj Crkve naprama državi kako načelni tako historijski, i odnošaj Crkve naprama stranim vjerskim udruženjima. Druga knjiga (str. 76.—126.) radi o materijalnim i formalnim vrelima crkv. prava. Treća knjiga (str. 127. do 325.) radi o crkvenom ustrojstvu i to: o kleru, redanju i pravnom položaju klerika; o crkvenim službama uopće i o redovitoj vlasti; o popunjivanju crkv. službi; o patronatskom pravu; o pojedinim crkv. službama napose; o crkvenim udruženjima (strogim redovima, kongregacijama, redovima naličnim udruženjima i nabožnim društvima). Četvrta knjiga (str. 326.—626.) radi o crkvenoj upravi i to: o redanju, bogoštovlju i naučavanju; o bračnom pravu; o crkvenoj imovini; o crkvenom sudskom postupku i konačno o crkv. kaznenom pravu. Dodatak sadrži pregled izvora i ustavnih i upravnih načela crkv. prava pravoslavne crkve. Na početku djela nalazi se sadržajno kazalo paragrafa, a na koncu alfabetsko stvarno kazalo.

Najnoviju literaturu donosi pisac u Uvodu. Pored toga navodi literaturu pred svakim paragrafom, a često i pred većim odjelcima. Na građanske naše propise upućuje auctor shodno na prikladnim mjestima.

I drugo je izdanje zamišljeno u prvom redu kao udžbenik, a u drugom kao priručnik za praksu. U njemu je prvo izdanje temeljito preradeno i znatno upopunjeno. Auctor je i nastojao da se glede razdiobe više približi samomu Zakoniku.

U ocjeni prvoga izdanja (Bogoslovska Smotra XII., 263.—265.) istakli smo vrline, kojima se djelo u prvom izdanju odlikuje. Te vrline ima drugo izdanje još u većoj mjeri.

Navodimo omaške i propuste, što smo ih kod čitanja djela zamijetili.

1. Naravno pravo u istinskom smislu pisac ne priznaje, kako se razabire iz svega, što o njemu kaže i napose na str. 24. (»Takozvano prirodno ali naravno pravo«) i str. 16. (»Moralna načela su kot npravni zakon od prava različna«). — Za crkveno pravo mjerodavne su u toj stvari ustanove Zakonika (kan. 6, n. 1.: »Si qua ex ceteris disciplinarius legibus, quae usque adhuc vigerunt, nec explicitae nec implicitae in Codice conti-

neatur, ea vim omnem omisisse dicenda est, nisi... lex sit iuris divini sive positivi sive naturalis«; kan. 27.: »Juri divino sive naturali sive positivo nulla consuetudo potest aliquatenus obrogare«).

2. Što se tiče auktorova prikaza (str. 37.—42.) o načelnom odnošaju između Crkve i države, ne može taj prikaz da posluži kao pouzdan vodič našim svećenicima i bogoslovima. Isto vrijedi za ocjenu mnogih događaja u auktorovom historijskom prikazu (str. 42.—55.) odnošaja između Crkve i države u raznim perijodama.

3. Na str. 57. tvrdi pisac: Cerkev nima in tudi ne zahteva zunanje jurisdikcije nad onimi, ki su od nje ločeni...« Ovo ne stoji, kako među ostalima pokazuju propisi Zakonika o ženidbenim zaprekama.

4. Na str. 57.—58. veli auktor: »Pri mešanih zakonih je sedaj assistentia activa obče pripušćena in celo potrebna, le maša je prepovedana, druge obrede sme škof dovoliti (c. 1102.).« Ne može se reći, da je koja stvar općenito dopušćena, ako za nju treba oprost (dispensatio).

5. Na str. 87. veli pisac: »Škofove uredbe so... c) statuti in sicer ali sinodalni, ki ih izda škof na škofijski sinodi, ali pa škofijski (statuta dioeclesana), ki jih izda sodelovanjem stolnega kapitlja«. Koliko bi ovo značilo, da je biskup pri izdavanju propisa izvan sinode općenito vezan na sudjelovanje stolnog kaptola, ne bi ta tvrdnja bila ispravna.

6. Na str. 93. veli pisac: »Na preteklost se (t. j. zakon) navadno ne nanaša, ker nigdo ne more biti odgovoren za to, kar ni bilo zapovedano ali propovedano«. Taj razlog nije ovdje umjestan, jer on ne vrijedi samo navadno, nego beziznimno.

7. Na str. 133. veli pisac: »Danas se dele posvećenja bez obzira na konkretna zvanja; izmjene tvori edino le škofijsko dostojanstvo, ker prejme svak škof konsekraciju šele, čim je imenovan na določeno škofijo«. Ovo vrijedi beziznimno samo za rezidencijalne biskupe, pa je i pisac valjda samo na nje mislio.

8. Na str. 134. veli pisac: »Izrečno določa sedaj c. 949, da tvorijo više rede posvećenja subdiakon, diakon in prezbiterat, nižje pa akolutat, eksorcistat, lektorat in ostiariat, S tem je pač rešeno staro sporno prašanje, da li tvori episkopat poseben red posvećenja ali ne, u negativnem smislu«. Uvaži li se način, kako se Zakonik izražava (kan. 949.: »In canonibus qui sequuntur, nomine ordinum majorum vel sacrorum intelliguntur...«; kan. 950.: »In iure verba: ... ordo... comprehendunt, praeter consecrationem episcopalem ordines enumeratos in can. 949 et ipsam tonsuram, nisi...«), mora se protivno zaključiti, t. j. da se je Zakonik ugnuo riješavanju spornog pitanja, kako to i inače često čini.

9. Na str. 140. veli pisac, da su obzirom na ređenje smetani (simplex impedimentum canonicum): »Možje, ki imajo zakonsko ženo. Dispenza je mogoča samo s pristankom žene«. Moguća je dispenza i bez pristanka žene, ako je muž od žene rastavljen doživotno njenom krivnjom.

10. Na str. 159. veli pisac, da jedini sadašnji primjer za delegaciju a iure sadrži Pravilnik kongr. de Sacramentis od 7. maja 1923. u cap. I. n. 4. No takav primjer navodi izrijeком i Zakonik u kan. 1603.: »§ 1. Apostolica Signatura videt potestate ordinaria: ... § 2. Videt ex potestate delegata de

petitionibus per supplices libellos ad Sanctissimum porrectis ad obtinendam causae commissionem apud Sacram rotam«. Potestas a jure delegata je i ona, što je ima svaki svećenik odnosno ispovijednik po kan. 880.; 990., § 2.; 1044.; 1045., § 3.; 2254., §§ 1. i 2.; 2290.; 209. Ima i drugih primjera.

11. Na str. 159. veli pisac: »Ako je jurisdikcija sicer tudi stalno zvezana s cerkveno službo, ako pa zvanje za uslužbenca ni trajno i nepreklicno, potem se imenuje njegova uradna oblast *jurisdictio ordinaria vicaria*«. Pravi je tomu razlog, što se ta redovna vlast vrši mjesto drugoga, kako i samo ime (*vicaria*) pokazuje.

12. Na str. 168. veli pisac: »Določilo § 20. zak. z dne 7. V. 1874. d. z. št. 50, po katerem je potrebno za ustanovitev, delitev ali združitve beneficija dovoljenje državnega oblastva smemo smatrati kod skladno s določili kodeksa (c. 1416.)«. To nije već stoga ispravno, što spomenuti kan. 1416. traži saslušanje (»*vocentur et audiantur, si qui sint, ii quorum interest*«), dok navedeni državni zakon traži privolu svjetovne vlasti.

13. Na str. 175. sl. spominje i izlaže pisac samo t. zv. specijalni i generalni konkurs za župe, dok onaj župnički ispit, što ga Zakonik uvodi, uopće ne spominje.

14. Na str. 188. op. 53. tumači pisac stavku »*tempore vacationis beneficij*« kanona 1435., § 1., n. 1., ovako: »Ker pa napredovanje, resignacija in premostitev kardinalov, papeških legatov in familiarov nima neobhodno za posledico upraznitve njihovih (dotedanjih) beneficijev, hoče oni dostavek po našem mnenju samo povdariti, da učinkuje rezervacija u teh primerih šele takrat, ko upraznitev beneficija dejansko nastupi«. To tumačenje ne valja, jer Zakonik umah na početku n. 1. § 1., kan. 1435., naglašuje, da se radi o nadarbinama, koje su doista upražnjene (»*Omnia beneficia... quae vacaverint per obitum...*«), pak bi tako čitava stavka »*tempore vacationis beneficij*« bila posve suvišna, kada bi on značila, što dr. Kušej kazuje. Pored toga ne ima izraz »*tempore*« uopće smisla u ovom tumačenju. Ispravno je tumačenje Hilling-ovo (Archiv f. kath. K. R., sv. 104, str. 282.—287.): da su rezervirane one nadarbine, što su ih u času upražnjenja imala lica, koja su u tom času bila kardinali, papinski poslanici, viši službenici kongregacija, sudišta i ureda rimske kurije, ili papinski (pravi, začasni) familijari. To je tumačenje osnovano i na samom tekstu Zakonika (»*Omnia beneficia... quae vacaverint per obitum... Cardinalium... et Familiarium... tempore vacationis beneficij*«), a osnovano je i na terminologiji dojakošnjih kancelarijskih pravila (*Regule Cancellariae Apostolicae*).

13. Na str. 284. veli pisac: »Če samostan ni podrejen škofu, predseduje volitvi redovniški predstojnik (*superior regularis*). A ta mora ordinarija o volitnem naroku pravočasno obavestiti, da se volitve, ako hoče, osebno ali po odposlancu udeleži, in ji, ak je sam navzoč, predseduje«. Po Zakoniku (kan. 506., § 2.: ... *Ordinarius... potest una cum Superiore regulari per se vel per alium assistere et, si assistat, praeesse*) pako ima pravo i Ordinarijev zastupnik kod izbora, da predsjeda.

14. Na str. 292. veli pisac: a) Veljavnost (*novicijata*) je odvisna od sledećih pogojev: ... 4. pri soprogih, da je zakonsko razmerje prenehalo;

potrebna je ali trajna separatio a thoro et mensa, ali pa dispensa rimske stolice«. Zakonik naprotiv (kan. 542., n. 1.: »Invalide ad novitiatum admittuntur: ... Coniux, durante matrimonio«) traži, da je prestala sama ženidba, t. j. da je raskinut sam ženidbeni vez (dissolutio vinculi).

15. Na str. 329. ispušteno je, da je za kumovanje nesposoban i »exclusus ab actibus legitimis, post sententiam declaratoriam vel condemnatoriam«. Na istoj strani traži se presuda samo za izopćenike, a ne i za pravno besčasne, dok Zakonik (kan. 765, n. 2. u vezi sa kan. 762., n. 2.) i za ove presudu traži.

16. Na str. 336. veli pisac: »Dandanes razumemo pod otpustki spregled časovnih kazni za grehe bodisi smrtne, glede katerih je bila dana odveza pri spovedi, bodisi za lahke grehe, katerih se spovedna dolžnost ne tiče«. Po Zakoniku (kan. 911.: »Omnes magni faciant indulgentias seu remissionem coram Deo poenae temporalis debitae pro peccatis, ad culpam quod attinet jam deletis...«) pako znače indulgencije: otpuštanje vremenih kazna dužnih i za one smrtne grijehe, koji su oprošteni izvan isповijedi.

17. Na str. 377. veli pisac: »Cerkev priznaje na eni strani državni oblasti zakonodajno pristojnost samo glede državljanskopravnih učinkov ženitve, na drugoj strani pa obstoj posebnega državljanskega zakonskega prava naravnost predpostavlja, in sicer tudi glede zadržkov za krščene, katerih po mnenju uglednih cerkvenih kanonistov država ne more postavljati. V istini prašanje o obsegu pojma »mere civiles matrimonii effectus« v cerkvi ni avtoritativno rešeno ampak se bavi z njim samo-teorija. Dejanski je negacija državne pristojnosti za cerkev pred vsem načelnega značaja, dočim cerkvena praksa državljansko zakonsko pravo svojim članovom priporuča v upoštevanje«. Tu se stvar prikazuje tako, kao da se Zakonik nije jasno i odlučno izjavio o tom: da li država može za krštene postavljati ženidbene zabrane i zapreke. Kao protudokaz dostaje kan. 1038.: »§ 1. Supremae tantum auctoritatis ecclesiasticae est authenticae declarare quoniam ius divinum matrimonium impediatur vel dirimat. § 2. Eidem supremae auctoritatis privative ius est alia impedimenta matrimonium impediencia vel dirimentia pro baptizatis constituendi per modum legis sive universalis sive particularis«.

18. Za »Zakon za ženidbe katolika« od 8. oktobra 1856. veli pisac (na str. 378.): »Ta ženidbeni zakon, ki izvira še izza centralističke dobe, tvori za nas od države urejeno zakonsko pravo za katolike na ozemlju Hrvatske in Slavonije kot posebnom pravnom območju; obveznost tega prava je ostala po kodeksu nedotaknjena, ker autonomni cerkveni zakoni državnih zakonov ne moreju izpreminjati. Zato morajo dušebrižniki, ki sodeluju pri ženitvah, zadostiti ne samo cerkvenim prepisom ampak tudi določilom ženidbenega zakona. Vsebinsko nam predstavlja ženidbeni zakon tridentinsko zakonsko pravo, ki ga je država za se prevzela in za katolike obvezno prepisala. Subsidiarno velja cerkveno zakonsko pravo novega kodeksa«. — Ne stoji, da u Hrvatskoj i Slavoniji ima za katolike formalnih građanskih ženidbenih zapreka; jednako ne stoji, da su ženidbene zabrane, što ih navodi »Naputak za duhovne sudove«, za

katolike u Hrvatskoj i Slavoniji formalne građanske ženidbene zabrane. U protivnom slučaju postojalo bi za katolike u Hrvatskoj i Slavoniji građansko ženidbeno pravo ili građanski brak, što je dašto neispravno. U »Zakonu za ženidbe katolika« od 8. oktobra 1856. priznata je za katolike Crkvi isključiva zakonodavna vlast obzirom na zapreke načelno, a priznata joj je načelno zakonodavna vlast i obzirom na ženidbene zabrane, iako ne isključiva; zato taj zakon ne postavlja ženidbenih zapreka, dok postavlja neke ženidbene zabrane. Vidi se to i iz čl. X. Konkordata od 15. aug. 1855. (*«Quum causae ecclesiasticae omnes et in specie quae... sacramenta... respiciunt, ad Ecclesiae forum (forum = oblast) unice pertineant, easdem cognoscet iudex ecclesiasticus, qui perinde de causis quoque matrimonialibus iuxta sacros canones et Tridentina cumprimis decreta iudicium feret, civilibus tantum matrimonii effectibus ad iudicem saecularem remissis»*); nadalje iz proglašenog patenta (Kundmachungs-Patent) od 3. oktobra 1856. (*«Kaiserliches Patent vom 8. October 1856. wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit in Ausführung des Artikels X. des Concordates, über die Eheangelegenheiten der Katholiken im Kaiserthume Oesterreich, in soweit sie dem Bereiche der bürgerlichen Gesetzgebung angehören, ein neues Gesetz erlassen... wird...»*), kao što i iz § 69. »Nap. za duh. sudove« (*«... Wiewohl also die Staatsgesetzgebung durch ihre Anordnungen nicht verhindern kann, das zwischen Christen eine gültige Ehe geschlossen werde...»*). Prema tomu otpadaju gornji izvodi auktorovi.

19. Što se tiče razlike između tajnih i javnih ženidbenih smetnja, drži se pisac (str. 404., 452.—453.) u glavnom mnijenja Wernz-Vidal-a (*Jus matrimoniale*, pag. 166.—168., 513.—517.). Naše mnijenje o toj stvari izložili smo u »Bogoslovskoj Smotri«, XIV., 302.—313.

20. Na str. 407. veli pisac: »Primeri, omenjeni v cc. 1065. in 1066... zasludujejo očividno samo namen, da se ob priliki poroke dotični nevredni člani zopet spraviju s cerkviju«. Tu naznačena svrha (namen) nije ni glavna, a kamoli jedina svrha odnosnih propisa Zakonika.

21. Na str. 417. veli pisac: »Zato nezadostna starost po prejšem pravu ni bil absoluten, ampak samo relativen zadržek«. Izraz »relativen« nije ovdje umjestan.

22. Na str. 434. ne traži pisac, da umorstvo ženidbenog druga mora biti počinjeno »intuitu matrimonii«. Redovno to auktori traže i opravdavaju svrhom zakona.

23. Na str. 440.—443. ne traži pisac za tazbinu (affinitas) čisto kršćansku ženidbu (matrimonium ratum). Tomu mi ne prigovaramo. Napadno je samo, da dr. Kušej ni ne spominje poteškoće, što je u ovom predmetu tvori zakonski tekst (Kan. 97., § 1.).

24. Na str. 453. drži pisac, da pozakonjenje djece »pro solo foro ecclesiastico« nije dostatan razlog za oprost od smetnja u slučaju smrtne pogibelji. To mišljenje nije u skladu sa Zakonikom, jer ovaj (kan. 1043.: »... ad consulendum legitimationi prolis«) govori posve općenito o pozakonjenju djece; nije to mišljenje ni inače osnovano.

25. Na str. 464. veli pisac: »Oseba, ki je izjavila privolitev u nepoznanju pravega bivstva zakona, je zavezana, da naknadno, ko je dobila potrebna pojasnila, to hibo z besedo li dejanjem popravi«. To ne stoji, jer ta oseba, kako se pretpostavlja, nije kriva, što joj ženidba ne valja, pa stoga nije per se ni obvezana, da ju ukrijeji.

26. Na str. 469. op. 202. navodi pisac dva primjera za error qualitatis redundans in errore personae. Za prvi primjer poziva se na Scherer-a (str. 230. op. 286.), što ne dostaje, jer ovaj, inače jako uvaženi auktor, odvaja se često bez dovoljnog razloga od općega mišljenja. Za drugi pako slučaj veli: »zadostuje opozoriti... na dejstvo, da gre pri ženi brez dvoma če ne na error redundans in errore personae v strogem smislu, pa vendar za error qui recidat in conditionem sine qua non (c. 104.), kajti brez dvoma bi bila tolžnica zakon s hudodelcem odklonila, ako bi bila pravi položaj poznala«. No zaručnica nije ni slutila, da ju zaručnik vara, pa stoga nije ni mogla pravo stanje postaviti kao conditio sine qua non svoje privole; sama pako okolnost, da ne bi u brak privoljela, kad bi za pravo stanje bila znala, ne dostaje za nevaljanost braka. Poznato je uj ostalom, kako se kanonisti muče, da nadu primjere za error qualitatis redundans in errore personae, a takovi bi se lako mnogi našli, da je mišljenje dr. Kušēja ispravno.

26. Na str. 472. op. 209. pripisuje nam dr. Kušej mišljenje, koje nijesmo nikada zastupali: da ne valja drugi brak, što ga stranka sklopi u vrijeme, kada još nije ispunjen pravi uvjet (conditio de futuro contingens), pod kojim je prvi brak (sa različitom osobom) sklopila. Mi smo u našoj recenziji prvoga izdanja (»Bogoslovska Smotra« XII., 263.—265.) napisali: »Na str. 347. veli se glede braka, koji je sklopljen pod nepravim u vjetom (conditio de praesenti vel praeterito), da je valjan, ako je uvjet objektivno ostvaren (istinit), što je posve ispravno, ali se dodaje, a to je neispravno, da stranke mogu valjani brak sa drugima osobama sklopiti, dok god nijesu izvjesne, da je uvjet ostvaren«. O braku sklopljenom pod pravim u vjetom (conditio de futuro contingens), nijesmo ni slovca rekli, jer nam je zato manjkao povod. Naš prigovor protiv dr. Kušēja bio je opravdan, jer je on u prvom izdanju zaista zastupao po nama napadnuto krivo mišljenje, kako se vidi iz njegovih vlastitih riječi: »Primeri za nepravi pogoj: Če se sestra u Ameriki že poročila; če je X. prodal svoje posestvo; če je F u pravdi proti G zmagal; nevesta H privoli u zakon z ženinom I pod pogojem, da je ta napravil državni ispit ali da ima določen poklic. Objektivno je stvar dognana, že, u trenutku jasna, samo nevesti še ni znana. Če je resnična, je zakon veljavno sklopljen, če ni resnična manjka privolitev. Dokle si stranke niso na jasnem, niso vezane in se smeju veljavno poročiti z drugimi osebi«.

27. Na str. 485. sl. veli pisac: »Otprava pasivne asistencie torej ni tako dalekosežna kakor je većina kanonistov usled odgovara sv. oficija praškemu ordinariatu l. 1909. vsaj spočetka sodila. Asistenca katoliškega župnika je na osnovi instrukcij kardinala Lambruschinija iz l. 1841., ki se moraju smatrati za privilegije in indulte u smislu c. 4. i nadalje do-

pusna, samo da je spremenjena vsled obvezno predpisanih prašanj v aktivno asistenco (bez obredov). Tudi danas je dovoljeno, da katoliški župnik sklepanju mešanih zakonov prisostvoje, dasi stranke niso dale zakonitih varščin. Razlika med asistenco pri mešanem zakonu po poprejšnjem spregledu zadržka, in med asistenco pri mešanem zakonu, ki se sklene bez dispenze, je za Slovenijo, Hrvatsko i Slavonijo ter Voivodino samo ta, da škof u prvem primeru tudi nekatere sv. obrede lako dovoli, a u drugem ne. Indulti sami so ostali u veljavi (cc. 4. in 6. n. 2), modificiran je samo način asistencije. — U »Bogoslovskoj Smotri« XV., 119.—121. naveli smo potanko razloge, koji oprovrgavaju gornje mišljenje dra Kušēja, i te razloge smatramo odlučnima.

28. Na str. 495. veli pisac: »Načelno je u izrednih primerih... mogoča tude legitimacija nezakonskih otrok brez poroke starišev. A papež te pravice ne izvaja, odkar nima več lastne države«. I danas još pozakonjuju se djeca po crkvenoj vlasti odvojeno od ukrepljenja ženidbe, dašto samo »pro foro ecclesiastico«.

29. Na str. 498. op. 275. tvrdi pisac: »Če stranke prosijo za dispenzo (razumijeva se: a matrimonio rato non consumato) tekom sudnega postopanja radi nevaljanosti ženidbe, sme Ordinarij dokaze za neizvršitev nadaljevati dotlej, da dospe pooblastilo iz Rima«. Ovo nije ispravno, jer u takovom slučaju uopće ne treba »pooblastilo« iz Rima, kako se jasno vidi iz teksta Pravilnika cap. I. n. 4.: »at quin preces ad hanc. Sacram Congregationem remittantur pro obtinenda consueta commissione facultatum, fit potestas judici, vi huius praescriptionis seu ex delegatione a iure, causam instruendi juxta Regulas heic determinatas«.

30. Na str. 503. veli pisac: »Za Hrvatsko, kjer poslujejo cerkvena sodišča tudi za državno območje, velja navodilo iz l. 1856. drugi del (t. j. Naputak za duh. sudove) še danas nespremenjeno«. Ispravno je, da za Hrvatsku vrijedi Naputak za duh. sudove samo u toliko, koliko se ne kosi sa novim Zakonikom.

31. Na str. 615. veli pisac: »Pri kazni latae sententiae vplivaju razlogi, ki drugače krivdo izključujejo ali zmanjšujejo, na odgovornost v izdatnejše meri, Merodajna su določila c. 2229.«. Što se tiče uzroka, koji krivnju isključuju, to im je utjecaj jednak i na kazne ferendae sententiae i na kazne latae sententiae. Što se pako tiče uzroka, koji samo umanjuju krivnju, očekivalo bi se s pravom, da će auktor njihov utjecaj na kazne latae sententiae izložiti, budući da se radi o tako važnoj stvari.

32. Na strani 622.—626. navodi pisac pojedine prekršaje i kazne za nje. Tu je na čitave četiri stranice obuhvatio stotinu kanona (kan. 2314. do 2414.). Razumijeva se, da od tako kratkog prikaza, ne može biti koristi.

Dr. I. A. Ruspini.

Sveto Pismo Novoga Zakona priredili dr. Jerè, dr. Pečjak, dr. Snój. Ljubljana 1925. Katoličko tiskovno društvo.

U uvodu izlažu auktorji ukratko kritička načela, kojih su se držali prevodeći. Zatim dolazi uvod u sv. knjige Novog Zavjeta, Evandolja i Djela Apostolska su podijeljena u male odlomke. Prema tomu je knjiga vrlo pregledna.